

Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling

Sammanfattning

Europarådets parlamentariska församling har under 2012 bl.a. debatterat den arabiska vårens följder, reformeringen av Europarådet, Europadomstolens arbete och reformering, EU:s anslutning till Europakonventionen och utvecklingen i flera av organisationens medlems- och grannländer. Församlingen antog under året 57 resolutioner, 16 rekommendationer och 1 yttrande. Den svenska delegationen deltog mycket aktivt i debatterna i församlingen, skrev motioner och deklarationer, upprättade rapporter och var valobservatörer.

Riksdagens Europarådsdelegation överlämnar den bifogade redogörelsen för verksamheten inom den parlamentariska församlingen under 2012. Till redogörelsen är fogad en förteckning över de rekommendationer och resolutioner och det yttrande som antagits av församlingen under perioden.

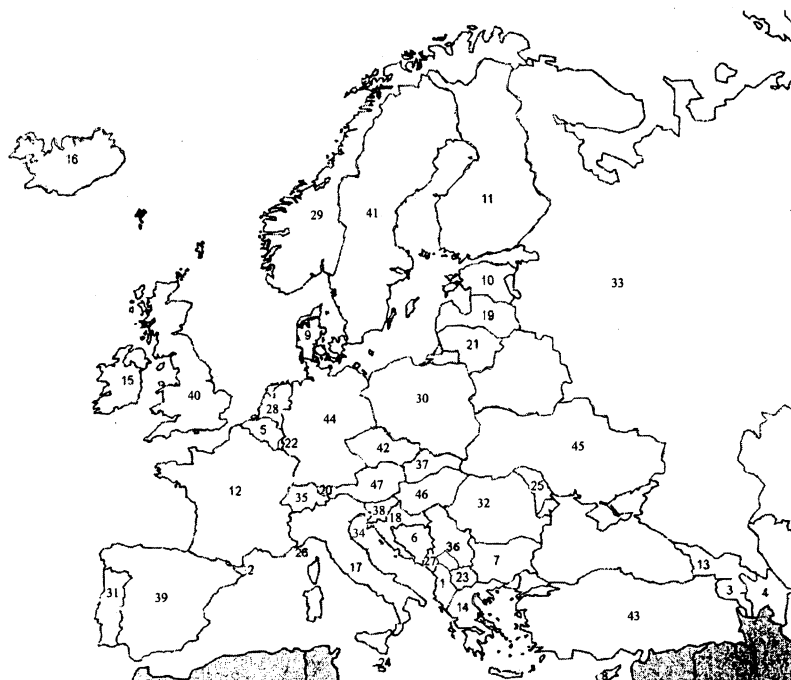
Stockholm den 5 september 2013

På delegationens vägnar

Marietta de Pourbaix-Lundin

Ann-Sofi Lindenbaum

Europarådets medlemsstater 2012

1 Albanien, 2 Andorra, 3 Armenien, 4 Azerbajdzjan, 5 Belgien, 6 Bosnien och Hercegovina, 7 Bulgarien, 8 Cypern, 9 Danmark, 10 Estland, 11 Finland, 12 Frankrike, 13 Georgien, 14 Grekland, 15 Irland, 16 Island, 17 Italien, 18 Kroatien, 19 Lettland, 20 Liechtenstein, 21 Litauen, 22 Luxemburg, 23 Makedonien, 24 Malta, 25 Moldavien, 26 Monaco, 27 Montenegro, 28 Nederländerna, 29 Norge, 30 Polen, 31 Portugal, 32 Rumänien, 33 Ryssland, 34 San Marino, 35 Schweiz, 36 Serbien, 37 Slovakien, 38 Slovenien, 39 Spanien, 40 Storbritannien, 41 Sverige, 42 Tjeckien, 43 Turkiet, 44 Tyskland, 45 Ukraina, 46 Ungern, 47 Österrike.

Demokratipartner i församlingen: Marocko, Palestina.

Observatörer i församlingen: Israel, Kanada, Mexiko.

Observatörer i ministerkommittén: Heliga stolen, USA, Kanada, Mexiko, Japan.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Europarådets medlemsstater 2012.....	2
Innehållsförteckning.....	3
1 Europarådet och dess institutioner	6
1.1 Den parlamentariska församlingens roll och uppgifter.....	7
1.1.1 Sammansättning	7
1.1.2 Utvecklingstendenser inom församlingen	7
1.1.3 Samspel mellan ministerkommittén och den parlamentariska församlingen	8
1.1.4 De politiska grupperna	8
1.1.5 Församlingens externa relationer.....	9
1.2 Europakonventionen och Europadomstolen	9
1.2.1 Europeiska unionens anslutning till Europakonventionen.....	10
1.2.2 Avskaffandet av dödsstraffet	10
1.3 Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter	11
1.4 Kommittén för förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling	11
1.5 Venedigkommissionen	12
2 Den parlamentariska församlingens verksamhet 2012	13
2.1 Reformeringen av verksamheten	13
2.1.1 Utskott och budgetfrågor	14
2.1.2 Fri debatt	14
2.1.3 Uppföljning	15
2.2 Den svenska delegationen	15
2.2.1 Initiativ från delegationsmedlemmar	15
2.2.2 Delegationens möten	16
2.2.3 Fördjupningsområden.....	16
2.2.4 Övriga initiativ	16
2.3 Granskning av åtaganden	16
2.3.1 Granskningsutskottets årsrapport	17
2.3.2 De demokratiska institutionerna i Ukraina	17
2.3.3 Serbiens uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden	18
2.3.4 De demokratiska institutionerna i Bosnien och Hercegovina	18
2.3.5 Den ryska federationens uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden.....	18
2.3.6 Montenegros uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden.....	20
2.3.7 Valövervakning	20
2.4 Politiska frågor	21

2.4.2	Situationen i Syrien och Europas svar på den humanitära krisen i Syrien.....	21
2.4.3	Politisk omställning i Tunisien	22
2.4.4	De svåra problemen i övergången till demokrati i Egypten.....	23
2.4.5	För mer demokratiska val	23
2.4.6	Mänskliga rättigheter och utrikespolitik	24
2.4.7	Demokratins kris och statens roll i dagens Europa	25
2.4.8	Europarådet och Europeiska unionens östliga partnerskap	25
2.4.9	Främjandet av ett aktivt medborgarskap i Europa	25
2.4.10.	Verksamheten vid OECD 2011–2012.....	25
2.5	Juridiska frågor och mänskliga rättigheter.....	26
2.5.1	Säkerställa att Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna har auktoritet och är effektiv.....	26
2.5.2	Årlig aktivitetsrapport 2011 från Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter.....	26
2.5.3	Definition av begreppet politisk fånge.....	26
2.5.4	Påtvingade befolkningsförflyttningar – ett brott mot de mänskliga rättigheterna.....	27
2.5.5	Situationen för människorättsförsvarare i Europarådets medlemsstater	27
2.5.6	Oacceptabelt att inskränka rörelsefriheten som straff för politiska ställningstaganden.....	28
2.5.7	Den parlamentariska församlingens uppföljning av ministerkommitténs arbete.....	28
2.6	Kultur, vetenskap, utbildning och medier.....	29
2.6.1	Rätten till utbildningsvalfrihet i Europa.....	29
	Resolution 1904.....	29
2.6.2	Konsolidering och internationell öppenhet i Europeiska området för högre utbildning (EHEA)	29
2.6.3	Högre utbildningsinstitutioners styrelsesätt inom Europeiska området för högre utbildning (EHEA)	29
2.6.4	Skyddet för yttrande- och informationsfrihet på internet och i online-medier	30
2.6.5	God samhällsstyrning och etik inom idrotten	30
2.6.6	Behovet av att bekämpa uppgjorda matcher	30
2.6.7	Uppförandekod för ledamöter i församlingen: god praxis eller en plikt?	31
2.7	Migrations- och flyktingfrågor	31
2.7.1	Europas svar på den humanitära krisen i Syrien	31
2.7.2	Romainvandrare i Europa	32
2.7.3	Liv som gått förlorade i Medelhavet: Vem är ansvarig?.....	32
2.7.4	Skildringen av invandrare och flyktingar under valkampanjer	32

2.7.5 Demografiska trender i Europa: vända utmaningar till möjligheter	33
2.8 Sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling.....	33
2.8.1 Främjandet av en lämplig politik för skatteparadis.....	33
2.8.2 Anständiga pensioner för alla	33
2.8.3 Den unga generationen offrad: sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser av den finansiella krisen	34
2.8.4 Åtstrammingsåtgärder – en fara för demokratin och de sociala rättigheterna.....	34
2.8.5 Effekterna av den ekonomiska krisen på de lokala och regionala myndigheterna i Europa.....	34
2.8.6 Återställa social rättvisa genom en skatt på finansiella transaktioner	35
2.9 Jämställdhet och icke-diskriminering.....	35
2.9.1 Politiska partier och kvinnors politiska representation	35
2.9.2 Flerfaldig diskriminering av muslimska kvinnor i Europa: för lika möjligheter	35
2.9.3 Jämställdhet mellan kvinnor och män: en förutsättning för arabiska vårens framgång	36
2.9.4 Stärka kvinnors rättigheter globalt	36
2.9.5 Främja Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i hemmet	36
2.10 Europarådets kampanjer	37
2.10.1 Bekämpning av familjerelaterat våld.....	37
2.10.2 Kampanj för att stoppa sexuellt våld mot barn	37
2.11 Priser och utmärkelser	37
2.11.1 Europapriset	37
2.11.2 Pris för mänskliga rättigheter	38
Den svenska delegationen 2012	39
Förteckning över församlingens beslut 2012	43
Europarådets parlamentariska församlings gästtalare 2012	47

1 Europarådet och dess institutioner

Europarådet har sedan sin tillkomst för 63 år sedan varit en huvudaktör när det gäller att skapa en gemensam europeisk värdegrund baserad på krav på mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Europarådets uppdrag är att åstadkomma ett nära och etablerat samarbete mellan medlemmarna bl.a. genom att upprätta internationella konventioner och rekommendationer. Genom sina 211 konventioner är Europarådet en viktig normgivande institution inom europeisk politik.

Sverige var en av grundarna när Europarådets stadgar undertecknades av tio västeuropeiska stater i London den 5 maj 1949. Efter Berlinmurens fall har Europarådets medlemskrets mer än fördubblats. Vid årsskiftet 2012/13 hade Europarådet 47 medlemsländer. Samtliga europeiska länder utom Vitryssland och Kosovo ingår i rådet. Stöd för och uppföljning av den samhälleliga utvecklingen i Öst- och Centraleuropa har varit en viktig del av arbetet i den parlamentariska församlingen under utvidgningen. Medlemskap i Europarådet bidrar till att stärka de rättsstatliga institutionerna och främjar säkerställandet av de mänskliga fri- och rättigheterna i medlemsländerna.

EU:s utvidgning och fördjupade integration har av Europarådets parlamentariska församling setts som en fråga som direkt påverkar Europarådets framtid och dess roll i det europeiska samarbetet. En majoritet av länderna inom Europarådet utgörs numera av EU-medlemmar. Förändringarna i Europas samarbetsstrukturer ställde Europarådet inför utmaningar som ledde till ett tredje toppmöte mellan medlemsländernas stats- och regeringschefer i maj 2005. Detta lade grunden för en reformprocess med syfte att skapa en tydligare och effektivare organisation med fokus på kärnuppdraget att främja respekten för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer. Generalsekreterare Thorbjörn Jagland inledde i början av sin mandatperiod 2010 en reformprocess som fortfarande pågår.

Europarådet arbetar på tre politiska nivåer: ett beslutande och verkställande organ – ministerkommittén, ett rådgivande och pådrivande organ – den parlamentariska församlingen och ett organ för samarbete på lokal och regional nivå – den europeiska kongressen för lokala och regionala organ, kommunalkongressen.

1.1 Den parlamentariska församlingens roll och uppgifter

1.1.1 Sammansättning

Den parlamentariska församlingen var den första i sitt slag i Europa. Även om den från början kallades den rådgivande församlingen är beteckningen nu den parlamentariska församlingen. Ledamöterna utses av medlemsländernas parlament och ska vara medlemmar av dessa. Antalet representanter i de nationella delegationerna fastställs i förhållande till landets invånarantal. Enligt församlingens stadga bör det underrepresenterade könet i varje delegation företrädas i minst samma utsträckning som i det nationella parlamentet. Dock måste minst en person i delegationen vara av det underrepresenterade könet. Antalet medlemmar i församlingen är 318 med lika många suppleanter. Dessutom deltar parlamentariker från Israel, Kanada och Mexiko med observatörsstatus i församlingens arbete. Vidare ingår sedan 2011 Marocko och Palestinas nationella råd som ”partner för demokrati”.

Genom utvidgningen av medlemskretsen har Europarådet fått en mer heterogen sammansättning, vilket ställer speciella krav när det gäller att upprätthålla värderingar och principer. Den parlamentariska församlingen anser att det är viktigt att säkerställa att Europarådets grundläggande värderingar – och därigenom dess trovärdighet – inte försvagas. Det räcker inte med att ett land ingår en principiell överenskommelse att respektera de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer. Landet måste i praktisk tillämpning visa att lagstiftningen följs och att man lever upp till vad ett medlemskap innebär. Församlingen medverkar aktivt genom att förbereda kandidatländer för medlemskap, bedöma om villkoren för medlemskap är uppfyllda och bistå de nya medlemsländerna i deras demokratiska utveckling.

Akrediteringen av ledamöter kan användas som ett instrument för att förmå medlemsländerna att fullfölja sina åtaganden. Enligt stadgan ska församlingen vid öppnandet av den årliga sessionen kontrollera och ratificera medlemmarnas och suppleanternas akreditering. Bristande jämställdhet i delegationernas sammansättning kan leda till beslut att upphäva rösträtten för nyutnämnda delegationer.

1.1.2 Utvecklingstendenser inom församlingen

Den svenska delegationen har konstaterat att en viss förändring har skett under året i debatten i församlingen vad gäller att värna grundprinciperna demokrati, rättsstaten och mänskliga rättigheter. Tendensen att snarare se till nationella intressen och försvara det egna landet än att kritisera blir allt tydligare och ifrågasättanden betydligt färre. Ryssland är en mycket viktig spelare med stort inflytande på vissa stater, vilket visade sig med stor tydlighet i omröstningen i oktober om granskningskommitténs resolution och rekommendation om landet. Det är ett steg bakåt för Europarådet att länder som

Ryssland, Ungern, Ukraina, Azerbajdzjan m.fl. inte följer de åtaganden som ett medlemskap innebär. Att ministerkommittén på grund av formella regler som majoritetsbeslut och praxis inte förmår leverera svar på frågor gällande t.ex. mänskliga rättigheter i Ryssland, ställda av medlemmar i delegationen, är en mycket oroande utveckling. Diskussionen i granskningskommittén om nya regler för resolution och rekommendation när granskningsrapporterna läggs fram, är ytterligare tecken på en negativ utveckling.

1.1.3 Samspel mellan ministerkommittén och den parlamentariska församlingen

Europarådets beslutsfattande organ är ministerkommittén. Den svenska regeringen representeras av utrikesministern i ministerkommittén som träffas en gång per år. Däremellan representeras länderna i det löpande arbetet av ambassadörerna i Strasbourg. Ministerkommittén och den parlamentariska församlingen har ett nära samarbete för att nå de gemensamma målen. Ordföranden i ministerkommittén, tillika utrikesministern i ordförandelandet, presenterar vid varje församlingssession en översikt över verksamheten i ministerkommittén och svarar på parlamentariskernas frågor.

Församlingens ambition är att stärka den parlamentariska dimensionen inom Europarådet. För att främja öppenhet, demokratisk legitimitet och ansvarsutkrävande i Europarådet måste församlingens inflytande i beslutsprocessen bli större. De rekommendationer som församlingen antar riktas till medlemsstaternas regeringar, och ministerkommittén avger sitt svar inom sex månader.

Parlamentarikerna har möjlighet att ställa frågor till ministerkommittén som antingen besvaras skriftligt eller muntligt vid efterkommande session av kommitténs ordförande. Vid junisessionen ställdes frågor från tre ledamöter ur den svenska delegationen: Marietta de Pourbaix-Lundin (M), Björn von Sydow (S) och Tina Acketoft (FP), (se 2.5.5 respektive 2.4.6).

Ordförandeskapet i ministerkommittén roterar halvårsvis från maj till november. I maj 2012 lämnade det brittiska ordförandeskapet över till Albanien, och i november tog sedan Andorra över.

1.1.4 De politiska grupperna

Församlingen representerar nästan hela den partipolitiska skalan i medlemsländerna, något som bidrar till dess auktoritet. Fem partigrupperingar är verkamma inom Europarådets parlamentariska församling: den socialistiska gruppen (SOC), det europeiska folkpartiet (EPP/CD), alliansen för Europas liberaler och demokrater (ALDE), den europeiska demokratiska gruppen (EDG) samt den förenade europeiska vänstern (UEL). Endast ett trettiotal parlamentariker står utanför dessa partigrupperingar.

1.1.5 Församlingens externa relationer

Europarådets externa relationer består av samverkan med Europeiska unionen (EU), internationella organisationer och utomeuropeiska länder.

Formellt har församlingen samarbetsavtal eller samverkansarrangemang med en lång rad organisationer: EU, Organisationen för ekonomisk utveckling (OECD), Panafrikanska parlamentet, Europaparlamentet (EP), organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Oberoende staters samvälde (OSS), Interparlamentariska unionen (IPU), Nordiska rådet och det latinamerikanska parlamentet. Församlingens politiska underutskott för externa relationer deltar årligen i FN:s generalförsamling.

Utomeuropeiska länder har möjlighet att genom observatörsstatus delta i Europarådets verksamhet. Det finns ett antal observatörsländer i både ministerkommittén och församlingen, dock ej identiska (se förteckning nedan). Genom att ansöka om observatörsstatus anses att landet har gjort ett politiskt åtagande att respektera och främja de universella principerna om demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatlighet. Församlingen följer upp situationen för mänskliga rättigheter i observatörsländerna som dock inte är formellt bundna att följa Europarådets normer och konventioner. För att utveckla relationerna till fler länder i grannområdena införde församlingen 2010 en ny status, ”partner för demokrati”. Med den statusen får landets delegation delta i församlingens sessioner och möten men inte i omröstningar. Marockos parlament och Palestinas nationella råd erhöll denna status under 2011. Kirgizistan lämnade i oktober samma år in en ansökan om partnerskap vilken är under beredning.

1.2 Europakonventionen och Europadomstolen

Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (CETS 5) undertecknades 1950. Efterlevnaden av konventionen övervakas av Europadomstolen sedan 1959. Europadomstolen har sitt säte i Strasbourg och är sammansatt av 47 domare, en från varje land som tillträtt Europakonventionen. Medlemsländernas regeringar nominerar tre kandidater till domare, men valet sker i den parlamentariska församlingen. Församlingens riktlinjer vid val av nya domare till Europadomstolen anger att nomineringsförfarandet i medlemsstaterna bör vara öppet och att både män och kvinnor ska finnas representerade bland de tre kandidaterna. Kandidaterna ska ha erfarenhet av arbete inom MR-sektorn. Helena Jäderblom har under året efterträtt Elisabet Fura som svensk domare vid domstolen.

Som en följd av Europarådets utvidgning har antalet domstolsärenden ökat kraftigt. Upprepade varningar har framförts från församlingen om att Europadomstolen riskerar att förlora sin trovärdighet om eftersläpningen i ärendehan- dlingen fortsätter att växa. Samtidigt har det betonats att det är medlems- ländernas gemensamma ansvar att garantera att domstolen kan arbeta effek- tivt. Europadomstolens roll är endast subsidiär. Medlemsstaterna är bl.a.

skyldiga att se till att det finns effektiva nationella rättsmedel och att nationell lagstiftning är förenlig med konventionen. Ett stort antal ärenden skulle kunna elimineras om medlemsländerna i högre grad anpassar den nationella lagstiftningen.

2010 togs ett första steg mot att reformera domstolen, och den 20 april 2012 godkändes den s.k. Brightondeklarationen med vissa förändringar vad gäller besvärstiden, domares ålder och möjlighet att kalla in extra domare under en begränsad tid. Sveriges ambassadör vid Europarådet, Carl-Henrik Ehrenkrona, leder arbetsgruppen för domstolsreformer.

Inom ramen för reformeringen av Europarådet påbörjades under året en översyn av samtliga 211 konventioner eftersom vissa är inaktuella och inte längre relevanta för verksamheten. För bästa möjliga resultat och för att förenkla den kommande ratificeringsprocessen i riksdagen uppmärksammade delegationen i en skrivelse talmannen om det angelägna i att riksdagen var delaktig i regeringens arbete med frågorna om domstolens reformering och konventionsöversynen. Svaret var dock att det inte var möjligt för riksdagen att delta i regeringens arbete men att riksdagen skulle hållas kontinuerligt informerad.

1.2.1 Europeiska unionens anslutning till Europakonventionen

Under året har arbetet med Europeiska unionens anslutning till Europakonventionen om mänskliga rättigheter fortgått. En arbetsgrupp med representanter för både EU och Europarådet har mötts för att föra frågan framåt, men olika uppfattningar i bl.a. frågan om EU:s rösträtt har under året kraftigt fördröjt arbetet.

1.2.2 Avskaffandet av dödsstraffet

Rätten till liv är en mänsklig rättighet, och respekt för liv tillhör Europarådets grundläggande värderingar. Därför ställer Europarådet kategoriska krav på dödsstraffets avskaffande och har som mål att avskaffa dödsstraffet inte bara i Europa utan i hela världen. Europarådet har bidragit till att Europa är en zon där dödsstraffet har avskaffats, med ett undantag: Vitryssland, som står utanför Europarådet och är det sista landet i Europa som fortfarande verkställer dödsstraff. Förekomsten av dödsstraff i några observatörländer har varit föremål för intensiv bevakning i församlingen som kontinuerligt kritiserat tillämpningen av dödsstraff i USA och Japan, båda observatörländer i Europarådet.

Vid årsskiftet 2012/13 hade 46 av rådets 47 medlemsstater ratificerat tilläggsprotokoll nr 6 till Europakonventionen som förbjuder dödsstraff (CETS 114). Det är enbart Ryssland som inte gjort det, inga avrättningar har dock genomförts i landet sedan 1996. Genom tilläggsprotokoll nr 13 till Europakonventionen (CETS 187) har dödsstraffet förbjudits även för brott som begåtts i krigstid och när det råder fara för krig.

Efter beslut av Europarådet 2007 infaller en europeisk dag mot dödsstraffet den 10 oktober.

1.3 Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter

I mandatet för kommissarien för mänskliga rättigheter (MR-kommissarien) ingår att främja utbildning och öka medvetenheten i Europarådets medlemsländer om mänskliga rättigheter, identifiera eventuella brister i lagar och regler samt främja effektiv respekt för de mänskliga rättigheterna så som de fastställts i Europarådets olika instrument. Församlingens stöd till MR-kommissarien är starkt och institutionen har sedan den inrättades 1999 åtnjutit stor respekt och uppskattning. MR-kommissarien arbetar oberoende, och hans oberoende ställning anses vara en styrka och en förutsättning för genomförandet av uppdraget. Samarbete med institutioner utanför Europarådet är en viktig del i arbetet, särskilt samarbetet med EU, UNHCR och OSSE. MR-kommissarien Thomas Hammarbergs mandat löpte ut den 31 mars 2012. Vid januari-sessionen samma år valdes Niels Muižnieks från Lettland som efterträdare till Hammarberg.

1.4 Kommittén för förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling

Den europeiska konventionen om förhindrande av tortyr och annan omänsklig och förnedrande behandling eller bestraffning (CETS 126) antogs av ministerkommittén 1987 och trädde i kraft den 1 februari 1989. Konventionen bygger på artikel 3 i Europakonventionen till skydd för mänskliga rättigheter och har ratificerats av samtliga medlemsstater.

Europeiska kommittén för förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling (CPT), som upprättats enligt konventionen för att undersöka behandlingen av frihetsberövade, inledde sin verksamhet 1990. Kommitténs uppgift är att besöka fängelser, häkten, slutna psykiatriska anstalter och övriga inrättningar i medlemsländerna för att undersöka hur de frihetsberövade behandlas. Kommittén består av en representant för varje medlemsland. Medlemmarna är oberoende experter. De nationella delegationerna nominerar kandidaterna till CPT, men valet sker i ministerkommittén.

Sveriges representant i CPT är psykiatern Stefan Weinberg Krakowski. Hans mandatperiod sträcker sig till den 19 december 2013. En process att utse en svensk representant när nuvarande mandatperiod går ut påbörjades i december 2012.

1.5 Venedigkommissionen

Venedigkommissionen är ett oberoende expertorgan inom Europarådet som funnits sedan murens fall 1990. Arbetet är inriktat på konstitutionella och andra rättsliga frågor av särskild betydelse för demokratiutvecklingen. Venedigkommissionen bistår medlemsländer och även andra stater genom att bl.a. ta fram demokratiska författningar och erbjuda rådgivning i t.ex. valfrågor, mänskliga rättigheter och oberoende domstolar. Marietta de Pourbaix-Lundin (M) är invald som suppleant i en av Venedigkommissionens underkommittéer.

2 Den parlamentariska församlingens verksamhet 2012

Europarådets parlamentariska församling möttes under året i fyra delsessioner. Samtliga hölls i Strasbourg. Dessa ägde rum den 23–27 januari, 23–27 april, 25–29 juni respektive 1–5 oktober. Det ständiga utskottet som beslutar på församlingens vägnar mellan delsessionerna sammanträdde den 9 mars i Paris, den 25 maj i Tirana, Albanien, och den 29 november i Andorra la Vella, Andorra.

Vid de fyra delsessionerna debatterades utskottens rapporter, lämnades rekommendationer till ministerkommittén, antogs resolutioner och presenterades deklARATIONER samt gjordes uttalanden i och debatterades aktuella politiska frågor. De rapporter som lades fram för församlingen och det ständiga utskottet hade förberetts av de åtta fackutskotten eller deras underutskott.

Europarådet ska enligt artikel 1 i sin stadga (CETS 1) – utöver att värna de mänskliga rättigheterna – dryfta frågor av gemensamt intresse bl.a. på de ekonomiska, sociala, kulturella, vetenskapliga, juridiska och administrativa områdena. Det ingår i Europarådets roll att fokusera på de mest utsatta samhällsgruppernas villkor och rättigheter. Bland dessa grupper märks äldre, sjuka, personer med funktionsnedsättning, barn, kvinnor, minoriteter, flyktingar, tvångsflyttade och katastrofoffer. Vid sidan av utskotten har församlingens byrå, de politiska gruppledarnas samordningsgrupp och delegationsordförandena en viktig roll när det gäller att dra upp riktlinjer för församlingens verksamhet.

Församlingens president väljs av församlingen för en mandatperiod på ett år med möjlighet till omval en gång för ytterligare ett år. Som president för församlingen 2012 valdes i januari den franske parlamentarikern Jean-Claude Mignon (EPP). Han är församlingens 26:e president. Församlingen väljer också 20 vicepresidenter på roterande basis. Marietta de Pourbaix-Lundin (M) har under året innehaft en av dessa poster.

Europarådets parlamentariska församlings generalsekreterare väljs av församlingen på förslag av ministerkommittén för en mandatperiod på fem år. Nuvarande generalsekretare Wojciech Sawicki tillträdde sin tjänst den 1 februari 2011.

På samma sätt väljs Europarådets biträdande generalsekreterare, och i juni valdes Gabriella Battaini-Dracconi, Italien, till den posten. Hennes mandat sträcker sig till juni 2014 då valet av ny generalsekreterare äger rum.

2.1 Reformeringen av verksamheten

Europarådets generalsekreterare Thorbjörn Jagland påbörjade 2009 ett omfattande reformarbete som syftar till att fokusera arbetet kring Europarådets

kärnfrågor och därmed sänka omkostnaderna. Genomförandet av reformen har fortsatt under 2012.

Det reformarbete inom församlingen som påbörjades 2011 trädde i kraft vid januarsessionen 2012. Den svenska delegationen, som tillsatte en arbetsgrupp för denna fråga, hade omfattande kommentarer till förslaget, och mycket har beaktats i reformen. Ett närmare samarbete mellan församlingen och ministerkommittén, särskilt vad gäller uppföljningen av ministerkommitténs svar på rekommendationer har uppmärksammats, likaså att antalet rapporter bör minska. Det finns nu en särskild grupp som arbetar med frågor rörande valövervakningar, vilket också var ett förslag från den svenska delegationen.

2.1.1 Utskott och budgetfrågor

Det är ministerkommittén som beslutar i frågor om Europarådets samlade budget och sålunda församlingens resurser. Församlingen har rätt att yttra sig, och budgetfrågorna har beretts i utskottet för ekonomiska frågor.

Som en del i församlingens reformering har antalet utskott reducerats till åtta och utskotten för ekonomiska frågor, sociala frågor respektive miljöfrågor lagts samman i utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling.

Den del som rör budgeten i generalsekreterare Thorbjörn Jaglands reformpaket trädde i kraft 2012 och innebär att budgetfrågorna inte längre behandlas separat utan i ett större perspektiv, beroende på sakområde.

Vid junisessionen diskuterades den globala ekonomiska krisen och dess följder för ungdomar, regionala myndigheter och demokratin som sådan. De rapporter som diskuterades hade beretts i det nya utskottet.

Församlingens budget för 2012 omfattade 16 406 800 euro och anslaget för 2013 är 16 439 700.

2.1.2 Fri debatt

Nyheten med s.k. fri debatt, som ger ledamöterna möjlighet att tala i frågor under sessionen som inte står på dagordningen, har visat sig vara väl fungerande och mycket uppskattad.

Under den fria debatten vid aprilsessionen talade Björn von Sydow (S) om situationen i Kosovo. Han noterade med oro att inget av de avtal som med stöd av EU överenskommit mellan Serbien och Kosovo hade genomförts. Han uppmanade båda parter att använda sig av det förslag som OSSE fört fram vad gällde möjligheten för serbiska medborgare att rösta i de kommande valen i Kosovo.

I juni var fem svenska ledamöter anmälda till den fria debatten, men på grund av tidsbrist fick endast fyra av dem möjlighet att tala.

Kerstin Lundgren (C) talade för varje medborgares rätt att protestera, vilket är grunden i en fungerande demokrati. Denna rätt undergrävdes i Ryssland med presidentens goda minne.

Som rapportör för Situationen i Kosovo tog Björn von Sydow (S) upp den senaste utvecklingen i Kosovo och uppmanade ministerkommittén att ta en aktiv roll i debatten och i sitt arbete prioritera regionen.

Lennart Axelsson (S) tog upp frågan om barnadödlighet och menade att det är alla parlamentarikers skyldighet, oavsett kön, att arbeta för kvinnors och barns rättigheter.

Mikael Oscarsson (KD) underströk rätten till liv och ifrågasatte möjligheten till selektiv abort av foster som diagnostiserats med funktionsnedsättning innan födelsen.

Vid sessionen i oktober talade Carina Hägg (S) om relationerna mellan Syrien och Turkiet och manade till självkontroll. Hon tog upp situationen i flyktinglägren där sexuellt våld är mycket vanligt förekommande och uppmanade politiker i Europa att våga tala om det som pågår.

2.1.3 Uppföljning

En enkät om reformen har sänts ut till medlemsländerna under året. Den svenska delegationen sände in sitt svar inom given tidsram. Någon sammanställning av enkäten har inte presenterats av sekretariatet.

2.2 Den svenska delegationen

Delegationens sammansättning återfinns i bilaga 1.

De svenska ledamöternas deltar mycket aktivt i församlingens olika verksamheter. Under året har flera resolutionsförslag och skriftliga deklARATIONER lagts fram av medlemmarna. Deltagandet vid sessioner och utskottsmöten samt vid voteringar fortsätter att vara högt. Det svenska deltagandet vid omröstningarna under 2012 hamnade på andra plats enligt statistik från sekretariatet.

2.2.1 Initiativ från delegationsmedlemmar

Tina Acketoft (FP) lämnade in två resolutionsförslag: ett angående åldersdiskriminering i arbetslivet och ett om hedersbrott i Nordkavkasien. Kent Härstedt (S) föreslog en resolution om idrottsevenemangs effekter för demokrati och mänskliga rättigheter. Mikael Oscarsson (KD) lade ett förslag om illegal organhandel som ökar på grund av den ekonomiska krisen. Jonas Gunnarsson (S) var förste signatär på tre skriftliga deklARATIONER: en i anledning av ett lagförslag i Ukraina rörande homosexualitet, en om uttalanden och reglering i hbt-frågor i Moldavien samt en deklARATION om hot mot yttrandefriheten för lesbiska, homosexuella och bi- och transsexuella personer i Ryssland, Ukraina och Litauen.

2.2.2 Delegationens möten

Delegationen har under 2012 haft fem delegationsmöten, och därutöver ett möte med den svenska delegationen till Europarådets kongress för lokala och regionala organ samt arrangerat en avskedslunch för Thomas Hammarberg respektive Elisabet Fura. I samband med sessionerna har delegationen haft gemensamma frukostmöten samt fått rapporter om ministerkommitténs arbete av ambassadör Carl-Henrik Ehrenkrona.

Under året har två parlamentariker från skilda medlemsländer i Europarådet besökt Sverige för att i utarbetandet av en rapport i en viss fråga, inhämta kunskap hur denna hanteras i Sverige. Under dessa besök har medlemmar i delegationen träffat och informerat gästerna.

2.2.3 Fördjupningsområden

Delegationen har under året valt ut några Europarådsrelaterade områden att fördjupa sig i och har i samband med sessionerna träffat tjänstemän som är aktiva inom dessa områden. Utöver Venedigkommissionen och CPT arrangerades ett möte med en tjänsteman vid sekretariatet för gruppen av stater mot korruption (States against corruption, Greco). Grecos främsta uppgift är att granska medlemslänternas lagstiftning på vissa områden, inte dess tillämpning. Arbetet genomförs i s.k. rundor då ett omfattande frågeformulär för ett särskilt område skickas till samtliga medlemsländer. En utvärderingsrapport upprättas som sedan följs upp efter 18 månader. Sverige har kritiserats för brister i redovisningsskyldigheten av partifinansiering.

2.2.4 Övriga initiativ

På initiativ av den svenska delegationen arrangerades i april en gemensam lunch för de nordiska delegationerna.

Delegationen gjorde den 4–7 november en studieresa till Genève för att närmare studera frågor rörande mänskliga rättigheter inom FN-systemet.

2.3 Granskning av åtaganden

Uppföljning och kontroll av att medlemslänternas åtaganden fullgörs har utgjort en väsentlig del av Europarådets verksamhet sedan antalet medlemsstater började öka på 1990-talet. Församlingens granskningsutskott har varit verksamt sedan april 1997 och har till uppgift att kontinuerligt granska att alla medlemsländer respekterar Europarådets grundläggande principer och uppfyller de åtaganden som gjorts i samband med att landet blivit medlem.

Granskningsutskottets ledamöter nomineras av de fem politiska grupperna (i motsats till de andra utskotten där medlemmarna utses av de nationella delegationerna) och utses av byrån. Härutöver ingår ordförandena i de politiska och juridiska utskotten i kraft av sitt ämbete.

Granskningsutskottets möten är inte offentliga. Verksamheten i granskningsutskottet bygger dels på samarbete med de nationella delegationerna, dels på dialog med ministerkommitténs granskningsenhet. En framgångsrik granskning förutsätter samarbetsvilja från det granskade landets och dess myndigheters sida.

2.3.1 Granskningsutskottets årsrapport

Resolution 1895

Årsrapporten låg till grund för den årliga debatten under junisessionen om läget för demokratin i Europa och redogör för pågående granskningar av tio länder: Albanien, Armenien, Azerbajdzjan, Bosnien och Hercegovina, Georgien, Moldavien, Montenegro, Ryssland, Serbien och Ukraina.

I utskottets arbete ingår att göra besök på plats i de länder som är föremål för granskning och på så sätt få en detaljerad bild av utvecklingen. En granskning av ett land inleds med ett skriftligt yttrande från två rapportörer som utsetts av utskottet och ska representera olika politiska grupperingar. En granskningsrapport utfärdas och samarbetet får sin konkreta innebörd när landet i fråga inleder ett arbete med att genomföra och tillämpa rapportens rekommendationer. Att rekommendationerna verkligen genomförs följs upp i dialog mellan landet och kommittén, vilken påbörjas ett år efter att granskningen har avslutats. En sådan dialog pågår mellan utskottet och fyra medlemsländer: Bulgarien, Turkiet, Monaco och Makedonien. Utöver dessa hade elva länder, som inte omfattas av något övervakningsförfarande, bedömts i detalj: Norge, Polen, Portugal, Rumänien, San Marino, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Schweiz och Storbritannien.

Ungern har sedan 2011 granskats av två rapportörer varav Kerstin Lundgren (C) är den ena. Rapporten har inte färdigställts under året och sålunda har heller inte beslutats om en regelrätt granskning av Ungern ska påbörjas.

2.3.2 De demokratiska institutionerna i Ukraina

Resolution 1862

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) är en av två rapportörer som granskar utvecklingen i Ukraina. I diskussionen om denna delrapport uppmanade församlingen den ukrainske presidenten att göra allt som står i hans makt för att upphäva domarna mot tidigare regeringsmedlemmar i Ukraina, inklusive f.d. premiärminister Julia Tymosjenko. Vidare bör de f.d. regeringsmedlemmarna tillåtas delta i det kommande valet hösten 2012. Den parlamentariska församlingen konstaterade också att det fanns systematiska brister i Ukrainas rättsliga system.

Församlingen föreslår en rad åtgärder för att öka rättsväsendets oberoende och förkorta de mycket långa häktningstiderna. Rapportören de Pourbaix-Lundin konstaterade det orimliga i att åklagarsidan till 99,8 procent vinner målen i domstolarna. Församlingen krävde också, återigen, konstitutionella

reformer och ytterligare förändringar i Ukrainas vallag. Att inte genomföra dessa rekommendationer inom rimlig tid, särskilt de som gäller fängslande av tidigare regeringsmedlemmar, kommer att skapa allvarliga frågetecken kring Ukrainas engagemang för demokrati och rättsstatens principer och skulle kunna leda till sanktioner.

2.3.3 Serbiens uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden

Resolution 1858

I resolutionen lovordas de framsteg som Serbien gjort på flera områden, särskilt vad gäller regionalt samarbete och samverkan med den internationella brottmålsdomstolen i Haag. Positiva reformer av rättssystemet och vallagen har genomförts och ett bättre skydd för minoriteter har införts. För att kunna avsluta granskningen av Serbien anses det dock nödvändigt att ytterligare förändringar görs inom fyra områden: ett oberoende rättssystem, oberoende medier, ökad korruptionsbekämpning och upphörande av diskriminering av vissa grupper.

2.3.4 De demokratiska institutionerna i Bosnien och Hercegovina

Resolution 1855

Den parlamentariska församlingen uttryckte frustration och oro över att man i Bosnien och Hercegovina 15 månader efter de allmänna valen fortfarande inte lyckats bilda en regering på grund av etniska motsättningar. Landet har heller inte lyckats komma överens om nomineringar till olika Europarådsorgan, såsom Venedigkommissionen, CPT och Europarådets kommission mot rasism och intolerans (ECRI). Europadomstolens domslut från 2009 gällande rätten för vissa etniska grupper att kandidera i val (Sejdic och Finci-fallet) har fortfarande inte genomförts, vilket skulle kunna resultera i att landet utesluts ur Europarådet om inte ändring av konstitutionen och vallagen sker i god tid före nästa val som hålls 2014.

2.3.5 Ryska federationens uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden

Resolution 1896

I den första fullständiga granskningsrapporten av Ryssland på sju år uppmanar församlingen landets nyvalde president Putin att ”demokratisera systemet”.

Mobiliseringen av mer än 100 000 medborgare efter valen i december 2011, engagemanget hos det civila samhället och viljan hos myndigheterna att diskutera reformer har skapat en drivkraft för förändring i Ryssland. För att förverkliga denna politiska potential behöver det ryska samhället konkreta reformer.

Församlingen välkomnar ett antal förbättringar sedan december 2011, såsom ändringar i lagen om politiska partier, förändringar i vallagen och återinförande av direkta guvernörsväl.

Samtidigt är andra åtgärder mycket alarmerande, särskilt inrättandet av lagar om kriminalisering av förtal och användande av internet i detta syfte samt ändringar i lagen om församlingar och lagen om icke-statliga organisationer. Dessa åtgärder åskådliggör hur motsägelsefull den politiska situationen i Ryssland är och gör att myndigheternas verkliga avsikter ifrågasätts.

I resolutionen uppmanas Ryssland att avstå från otillbörliga påtryckningar och hot mot oppositionen och regeringskritiska icke-statliga organisationer. De tvååriga fängelsestraff som tre av Pussy Riots medlemmar dömts till är uppenbart oproportionerliga, och församlingen kräver deras omedelbara frigivning.

Församlingen uppmanar de ryska myndigheterna att vidta en rad konkreta åtgärder för att förbättra förutsättningarna för en pluralistisk demokrati, rättsstatens efterlevnad och mänskliga rättigheter.

Församlingen beslutade att fortsätta sitt övervakningsförfarande av landet.

Utöver ett resolutionsutkast hade även förslag till rekommendation, som var en allmän hänvisning till resolutionen, lagts fram. Omröstningen resulterade i 121–74 och elva som avstod. Rekommendationen avlogs sålunda då den inte fick den erforderade majoriteten på två tredjedelar av rösterna¹. Trots detta kan konstateras att en majoritet av församlingen röstade för.

I debatten som föregick antagandet av resolutionen och avslaget av rekommendationen sade Carina Ohlsson (S) att Ryssland ännu inte ratificerat konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet. Att motverka våld försvåras då situationen i och med vissa lagändringar för icke-statliga organisationer har försämrats.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) ställde frågan varför Ryssland är medlem i Europarådet då landet ignorerar församlingens resolutioner och inte lever upp till sina åtaganden. Björn von Sydow (S) talade om behovet av förutsägbarhet i det ryska systemet och argumenterade för antagande av rekommendationen. Även Kerstin Lundgren (C) anförde att en rekommendation borde antas, vilket skulle ge ministerkommittén möjlighet att agera och åtgärda vad som framförts av församlingen.

Efter oktobersessionen överlämnade delegationen ett öppet brev till utrikesminister Carl Bildt i vilket man pekar på den oroande negativa utvecklingen i Ryssland och uppmanar den svenska regeringen att beakta resolutionen i samarbete med ministerkommittén och i övriga kontakter med Ryssland, både bilateralt och multilateralt. Brevet följdes upp av ett möte mellan utrikesministern och delegationens presidium.

¹ Resolutioner är åsiktsyttringar för vilka enbart församlingen ansvarar och beslut som denna har befogenhet att implementera. Rekommendationer är riktade till ministerkommittén och innehåller förslag vars genomförande är regeringskompetens.

2.3.6 Montenegros uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden

Resolution 1890

Församlingen gratulerar Montenegro till betydande framsteg som gjorts sedan 2010 för att uppfylla kvarstående skyldigheter och åtaganden gentemot Europarådet. Montenegro har samarbetat fullt ut och ratificerat 83 konventioner och antagit lagar om rättsstatens principer, demokrati och mänskliga rättigheter och fortsätter att spela en viktig roll i regionens stabilisering.

Samtidigt konstaterar församlingen att Montenegro måste utveckla ytterligare några nyckelområden: rättsväsendet, minoriteters rättigheter, kampen mot korruption och organiserad brottslighet, mediefrihet, liksom situationen för internflyktingar och flyktingar. Församlingen beslutade därför att fortsätta övervakningsförfarandet i Montenegro.

2.3.7 Valövervakning

Valövervakning är ett komplement till granskningen av att medlemsländernas åtaganden som medlemmar i Europarådet fullgörs. Parlamentariska församlingen har under de senaste åren engagerat sig i ett stort antal valövervakningsinsatser framför allt i Central- och Östeuropa, oftast i samarbete med OSSE och Europaparlamentet. Valövervakning sker i olika delar av landet där parlamentarikerna på plats i vallokaler övervakar valtillfället, förseglingen av röstsedlarna och rösträkningen.

I enlighet med reformeringen av församlingen har inrättats en rådgivande grupp för valobservationer. Gruppens medlemmar utses av de politiska grupperna.

Under året har en särskild uppförandekod för valövervakningar antagits som kompletterar redan befintliga bestämmelser för församlingens medlemmar i utövandet av olika uppdrag för församlingen. Vid valövervakningar ska särskilt eventuella intressekonflikter beaktas och vaksamhet råda vad gäller erbjudanden om gåvor eller extraordinär gästfrihet. En parlamentariker som i utövandet av församlingsarbete erhåller en gåva eller motsvarande som överstiger 200 euro ska anmäla detta till sekretariatet. En förteckning över sådana gåvor kommer att sparas i fem år och vara öppen för allmänheten.

Parlamentariker som valövervakare bedöms vara av stor politisk betydelse trots att deras uppdrag i allmänhet är som korttidsobservatörer. Den parlamentariska församlingen har under 2012 sändt valövervakare enligt följande:

- Kazakstan, parlamentsval den 15 januari (Jonas Gunnarsson från S deltog)
- Ryssland, presidentval den 4 mars (Marietta de Pourbaix-Lundin från M och Lennart Axelsson från S deltog)
- Serbien, parlamentsval den 6 maj (Marietta de Pourbaix-Lundin från M och Jonas Gunnarsson från S deltog)

- Georgien, parlamentsval den 1 oktober (Marietta de Pourbaix-Lundin från M och Lennart Axelsson från S deltog)
- Ukraina, parlamentsval den 28 oktober (Marietta de Pourbaix-Lundin från M deltog).

En särskild debatt om presidentvalet i Ryssland hölls vid aprilsessionen. Marietta de Pourbaix-Lundin (M) konstaterade att själva valproceduren hade varit korrekt fram till rösträkningen. Hennes och andras erfarenheter från rösträkningsproceduren var att den helt avvek från gängse normer. Hon konstaterade också att det i Ryssland nu faktiskt pågår en debatt om president Putins framtid vid makten, vilket tyder på stora politiska förändringar i landet.

2.4 Politiska frågor

2.4.1 Situationen i Vitryssland

Rekommendation 1992, resolution 1857

Under debatten uttryckte Europarådets parlamentariska församling en djup oro över den försämrade situationen för mänskliga rättigheter och medborgerliga och politiska friheter i Vitryssland och fördömde den alltmer repressiva hållningen till varje försök att uttrycka en avvikande hållning. Förföljelse av medlemmar i oppositionen och trakasserier av oberoende medier och människorättsförfarare fördöms och oro över villkoren för frihetsberövande av politiska fångar understryks.

Vad gäller dödsstraffet uttrycker församlingen bestörtning över verkställandet av två dödsdomar i juli 2011 och beklagar vidare de dödsdomar som avkunnats mot ytterligare två personer under hösten.

Församlingen ger fullt stöd till EU:s riktade sanktioner och uppmanar alla Europarådets medlemsstater att ansluta sig till sanktionerna till dess att alla politiska fångar frigivits och fått fullständig upprättelse, samt att trakasserier av oppositionella upphör.

I debatten uttryckte Marietta de Pourbaix-Lundin (M) stark oro över utvecklingen i Vitryssland som under det senaste året varit till det sämre. Kerstin Lundgren (C) betonade att Europa även i framtiden måste vara byggt på europeiska värderingar med mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatsprincipen som ledord och att dödsstraffet måste avskaffas.

2.4.2 Situationen i Syrien och Europas svar på den humanitära krisen i Syrien²

Resolution 1902 respektive 1878

Vid en brådskande debatt om situationen i Syrien under aprilsessionen antog församlingen en resolution som fördömer de grova brott mot mänskliga rät-

² Resolution enligt brådskande förfarande.

tigheter som begåtts av syriska militär- och säkerhetsstyrkor. Församlingen beklagade de fortsatta kränkningarna av vapenvilan och det ökande antalet döda. Församlingen fördömde också de brott mot mänskliga rättigheter som begås av vissa av de beväpnade grupper som bekämpar regimen.

Parlamentarikerna uttryckte samtidigt tillfredsställelse över att en gemensam ståndpunkt successivt växer fram inom det internationella samfundet, bl.a. genom det enhälliga antagandet av två FN-resolutioner att auktorisera utplaceringen av FN-observatörer, som ska kontrollera att vapenvilan efterlevs.

Samtidigt konstaterades med besvikelse att det internationella samfundet under snart ett år misslyckats med att enas om åtgärder när det gäller Syrien.

Slutligen uppmanade församlingen de syriska oppositionsgrupperna att gå samman för att kunna betraktas som ett legitimt alternativ som erbjuder alla syriska medborgare, oavsett deras etniska ursprung, kultur eller religion, en framtid i ett demokratiskt och pluralistiskt Syrien.

Kerstin Lundgren (C), som under debatten talade å ALDE-gruppens vägnar, menade att det var en skam att FN:s säkerhetsråd inte har kunnat agera och att Ryssland och Kina genom sina veton har gett al-Asad manöverutrymme. Vidare underströk hon att de som begår brott mot de mänskliga rättigheterna inte ska undgå straff.

I en brådsakande debatt under oktobersessionen fördömde församlingen de grova systematiska kränkningarna av mänskliga rättigheter som sker i Syrien och uppmanade Europa att visa större solidaritet med de skyddande grannstaterna och de syrier som är offer för konflikten. Ett tack riktades till Turkiet, liksom till Jordanien, Libanon och Irak, för deras insatser att ta emot flyktingar.

Församlingen menar att det internationella samfundet har varit relativt tyst och passivt hittills och efterlyste bl.a. förenklade asylansökningar för flyktingar från Syrien.

I debatten framhöll Carina Hägg (S) att Turkiet måste erkänna de syriska flyktingarna som flyktingar och lyfta den geografiska restriktion som landet har i tillämpandet av FN:s flyktingkonvention.

Hägg ställde även en fråga till Albanien utrikesminister, ordförande i ministerkommittén, om insynen i flyktinglägren i Turkiet.

2.4.3 Politisk omställning i Tunisien

Resolution 1893

Trots att Tunisien står inför många utmaningar har landet kommit långt i sin reformprocess, förklarade församlingen. I resolutionen uppmanar församlingen landets politiska krafter och civila aktörer att fortsätta bidra till den demokratiska övergången, samtidigt som den politiska stabiliteten måste upprätthållas.

Parlamentarikerna gratulerade Tunisien till det fria och välorganiserade valet till den konstituerande församlingen och uttryckte förhoppningen att den

framtida konstitutionen kommer att uppfylla tunisiernas förväntningar och förankra de universella värdena mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Församlingen erbjöd sitt fortsatta praktiska stöd och uppmunttrade den konstituerande församlingen i Tunisien att begära status som partner för demokrati.

I debatten betonade Carina Hägg (S) konstitutionens betydelse och underströk att det blir en stor utmaning för arabvärlden att närma sig demokratiska värderingar och att utvecklas mot ett mer sekulariserat samhälle.

2.4.4 De svåra problemen i övergången till demokrati i Egypten³

Resolution 1892

Samtidigt som församlingen välkomnar valet av den förste civila presidenten i Egypten som ett ”historiskt steg i landets övergång till demokrati”, uttrycktes djup oro över vissa hinder för demokratiseringen. Dessa hinder omfattar upplösningen av parlamentet, de konstitutionella förändringar som antagits av högsta rådet för de väpnade styrkorna och det tvivelaktiga oberoendet och opartiskheten hos författningsdomstolen.

Den nyvalde presidenten måste nu återställa lugnet i landet och samtidigt initiera reformer för att stimulera ekonomin och skapa en korruptionsfri förvaltning. Församlingen betonade också den symboliska vikt den nya konstitutionen kommer att ha.

I debatten gratulerade Kerstin Lundgren (C) det egyptiska folket till att ha uppnått genomgripande förändringar genom nästan helt fredliga protester. Hon förklarade också att hjälp står att finna om det egyptiska folket anser sig vara i behov av det.

Mikael Oscarsson (KD) uttryckte oro för den framtida jämställdheten mellan kvinnor och män, muslimer och kristna i det Egypten som är på väg att växa fram men uttryckte samtidigt förhoppning om att en framtida äkta demokrati kommer att bli verklighet i landet.

Även Carina Hägg (S) uttryckte betänkligheter i fråga om hur jämställdheten kommer att utvecklas i Egypten men ansåg att den yngre generationen, som otåligt väntar på den nya politiken, ger hopp om en bättre framtid.

2.4.5 För mer demokratiska val

Resolution 1897

Församlingen hänvisar till sin erfarenhet av valobservationer – mer än 140 val har hittills övervakats – när den meddelar att vallagarna i Europa generellt sett är bra, men att de inte efterlevs fullt ut.

I resolutionen föreslås åtgärder för att förbättra genomförandet av val och därmed stärka demokratin, bl.a. följande:

³ Debatt enligt brådskande förfarande.

- tillåta röstning via ombud, poströstning och elektronisk röstning förutsatt att valhemligheten kan garanteras
- sätta gränser för kampanj- och partifinansieringen, säkerställa öppenhet i utnyttjandet
- bevilja rösträtt till juridiskt erkända invandrare och medborgare som bor utomlands
- upphöra med allmänt förbud för fångar att rösta
- inrätta mekanismer för att främja kvinnors deltagande i val och i politiken.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M), som var utsedd av utskottet för jämställdhet och icke-diskriminering att yttra sig om rapporten, sade att det är partierna som ska bestämma över sina vallistor; dessa ska inte regleras genom lag. Marietta de Pourbaix-Lundin hade också lämnat två ändringsförslag i resolutionstexten varav det ena blev antaget.

2.4.6 Mänskliga rättigheter och utrikespolitik

Rekommendation 2004, resolution 1901

Europarådets medlemsstater uppmuntras att fullt ut integrera främjandet av demokrati och mänskliga rättigheter i alla utrikespolitiska strategier, på nationell, europeisk och internationell nivå. En större samstämmighet i medlemsländernas verksamhet i och utanför Europarådets område vad gäller frågor om mänskliga rättigheter och demokrati måste säkerställas.

EU uppmanas att bättre utnyttja Europarådets kompetens inom demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer också vad gäller unionens gemensamma utrikespolitiska ställningstaganden.

Kerstin Lundgren (C) underströk att de gånger som mänskliga rättigheter inte beaktas leder detta till oro, vilket i sin tur kan leda till eskalerande våldshandlingar. Politikerna måste lyssna på de förtryckta och skapa bättre förutsättningar för dem innan våldet är ett faktum.

Mot bakgrund av Azerbajdzjans kontinuerliga kränkningar av mänskliga rättigheter, såsom förföljelse av politiska aktivister och fängslande av politiska fångar, ställde Tina Acketoft (FP) en skriftlig fråga till ministerkommittén före junisessionen om att landet inte lever upp till sina åtaganden som medlem i Europarådet och om hur ministerkommittén ska garantera att Europarådets grundläggande kriterier följs.

Ministerkommittén hänvisade i sitt svar till den övervakningsprocess som inleddes vid Azerbajdzjans tillträde och till en verksamhetsplan som för närvarande diskuteras om hur landet ska fullgöra de åtaganden som återstår.

2.4.7 Demokratins kris och statens roll i dagens Europa

Resolution 1888

En vital och stark demokrati är förutsättningen för en sund stat, men en solid demokrati behöver också en sund stat för att kunna leva upp till medborgarnas förväntningar, särskilt genom att tillhandahålla social rättvisa, konstaterar församlingen i resolutionen. I texten påpekas att en sund stat innebär nära förbindelser med det civila samhället, en orädd press med ett varierat ägandeskap samt en minskad statsskuld, kombinerad med ekonomisk tillväxt.

2.4.8 Europarådet och Europeiska unionens östliga partnerskap

Resolution 1865

Då den ursprungliga rapportören lämnat församlingen lades rapporten fram av Björn von Sydow (S) och antogs vid möte med den ständiga kommittén den 12 mars. I resolutionen konstateras att trots att Europarådet aktivt bidrar till samarbetet är dess roll, framför allt vad gäller övervakningsmekanismerna, inte tillräckligt tydlig inom partnerskapet. Man uttrycker också besvikelse över att församlingen inte är delaktig i Euronest, som är partnerskapets parlamentsstruktur.

2.4.9 Främjandet av ett aktivt medborgarskap i Europa

Resolution 1874

Församlingen fastställde en rad idéer för att öka medborgarnas deltagande i beslut som rör dem, särskilt på lokal nivå. Församlingen uppmanar städer och regeringar att samarbeta och diskutera praktiska sätt att öka valdeltagandet, stärka medborgarskapet och gynna goda styrelseformer på lokal nivå.

2.4.10. Verksamheten vid OECD 2011–2012

Resolution 1899

En resolution om OECD:s aktiviteter antogs. I resolutionen uttrycker församlingen stöd för de prioriteringar som organisationen gjort för att svara upp mot utmaningarna föranledda av den globala ekonomiska krisen.

2.5 Juridiska frågor och mänskliga rättigheter

2.5.1 Säkerställa att Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna har auktoritet och är effektiv

Rekommendation 1991, resolution 1856

Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna ska vara subsidiär i förhållande till de nationella domstolarna. Dessa ska göra det grundläggande arbetet för att garantera och skydda mänskliga rättigheter runt om i Europa, enligt Europarådets parlamentariska församling. Församlingen påpekar också att de nationella parlamenten har en nyckelroll i att hejda floden av ansökningar som hotar att dränka domstolen, genom att t.ex. noga undersöka huruvida lagförslag är förenliga med konventionens krav och genom att se till att staterna skyndsamt och till fullo efterlever domstolens domar. Sjuttio procent av klagomålen till domstolen kommer från sex länder: Italien, Polen, Rumänien, Ryssland, Turkiet och Ukraina. Strukturella brister i dessa länder gör att domstolens höga ärendetillströmning fortsätter och det görs för närvarande inte tillräckligt för att rätta till dessa förhållanden.

I samband med att den s.k. Brightondeklarationen, som föreslår viss reformering av domstolen, antogs den 10 april av medlemsstaterna, arrangerades under aprilsessionen en aktuell debatt om domstolens framtid. Marietta de Pourbaix-Lundin (M) framhöll i debatten att det primärt är medlemsstaternas ansvar att konventionen efterlevs och verkställs nationellt. Domstolens roll är subsidiär. Hon varnade vidare för att införa ett system med olika kriterier för att utse ordinarie domare och domare som kallas in vid hög arbetsbelastning då detta riskerar att leda till ett förstahands- respektive andrahandslag av domare.

2.5.2 Årlig aktivitetsrapport 2011 från Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter

MR-kommissariens redogörelse och verksamhet debatteras regelbundet av församlingen. Avgående kommissarie Thomas Hammarberg presenterade sin rapport för 2011 vid januarsessionen.

Kommissarien tog upp fyra områden som han såg som särskilt problematiska och där det krävs starka åtgärder bland medlemsländerna: rättsväsendets oberoende, terrorism, mänskliga rättigheter i ljuset av den finansiella krisen samt den ökande rasismen och främlingsfientligheten i Europa.

2.5.3 Definition av begreppet politisk fånge

Resolution 1900

Församlingen bekräftade sitt stöd för de kriterier som lades fram av oberoende experter 2001 för att definiera begreppet politisk fånge. Enligt dessa ska en person som berövats sin personliga frihet betraktas som politisk fånge bl.a.

om frihetsberövandet har utdömts i strid med någon av de grundläggande garantier som fastställs i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, särskilt åsiktsfrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, yttrandefrihet och informationsfrihet, mötesfrihet och föreningsfrihet, om frihetsberövandet har utdömts av rent politiska skäl eller motiv, om längden på frihetsberövandet eller dess villkor är tydligt oproportionerliga i förhållande till brottet personen har gjort sig skyldig till eller är misstänkt för, om frihetsberövandet är resultatet av ett klart orättvist förfarande och det verkar vara förknippat med myndigheters politiska motiv.

Församlingen tillade att de som berövas sin personliga frihet för terroristbrott inte ska anses vara politiska fångar om de har åtalats och dömts för sådana brott enligt nationell lagstiftning och den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna.

I debatten som föregick antagandet av resolutionen framkom tydligt att det råder olika uppfattningar inom församlingen om vilket organ som ska ha rätten att definiera begreppet politisk fånge. Många ansåg att det är Europadomstolen för mänskliga rättigheters sak, och inte församlingens, att definiera begreppet.

2.5.4 Påtvingade befolkningsförflyttningar – ett brott mot de mänskliga rättigheterna

Resolution 1863

Den parlamentariska församlingen konstaterade att påtvingade befolkningsförflyttningar genomförts såväl i krigstid som i fredstid. Tidigare var metoden att flytta befolkningar accepterad som ett sätt att lösa etniska, politiska och religiösa konflikter men i dag anses förfarandet bryta mot internationell rätt. Det finns dock ingen enskild rättslig regel som explicit fördömer tvångsförflyttningar utan det är en rad internationellt accepterade principer som sammantaget leder till ett förbud. I resolutionen uppmanas medlemsländerna att arbeta för ett internationellt rättsligt bindande instrument på området.

2.5.5 Situationen för människorättsförsvarare i Europarådets medlemsstater

Resolution 1891

Medlemsstaternas regeringar bör skapa en trygg miljö för människorättsförsvarare för att möjliggöra att de kan uppfylla sitt viktiga uppdrag. Regeringarna bör även stävja alla försök att skada försvararna eller hindra dem i deras arbete. I resolutionen kräver församlingen även offentliga erkännanden av människorättsförsvararnas arbete.

I debatten förordade Björn von Sydow (S) inrättandet av ett gemensamt verktyg för församlingen, ministerkommittén och MR-kommissionären som snabbt kan agera och utreda fall då människorättsförsvarare är i fara.

Tina Acketoft (FP) underströk vikten av ett starkt civilt samhälle för att undersöka och uppmärksamma brott mot mänskliga rättigheter. Genom att stärka människorättsförsvarare stärks det civila samhället.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) argumenterade bl.a. för sitt ändringsförslag till resolutionen där medlemsstaterna uppmanas att underlätta för människorättsförsvarare att få temporära visum då de akut måste lämna sina hemländer. Ändringsförslaget antogs av församlingen utan omröstning.

Marietta de Pourbaix (M) och Björn von Sydow (S) lämnade i juni in var sin skriftlig fråga till ministerkommittén rörande situationen för människorättsförsvarare i Nordkavkasien. Båda tog upp fall med enskilda personer som utsatts för våld, upprepade hot och försvinnande under oklara omständigheter och begärde att de ryska myndigheterna förklarar sig. Trots upprepade påminnelser till ministerkommittén inkom inte något fullödigt svar under 2012.

Det svenska delegationspresidiet uppvaktade generalsekreterare Jagland i frågan om att inrätta en särskild post som människorättsförsvarare. De fick inget gehör då Jagland menade att dessa frågor ryms inom MR-kommissariens mandat.

2.5.6 Oacceptabelt att inskränka rörelsefriheten som straff för politiska ställningstaganden

Resolution 1984

Resolutionen belyser sambandet mellan fri rörlighet för personer och yttrandefrihet. Församlingen kritiserar några av Europarådets medlemsstater för att ha missbrukat sin juridiska rätt att bestämma om tillträde till deras territorium. Vissa länder nekar personer tillträde som en bestraffning för en fredlig, politisk eller ideologisk ståndpunkt. Sådana metoder fördöms och man påminner om att stater som också är medlemmar i EU är bundna av strikta regler inom ramen för den europeiska rättsordningen, i synnerhet de som skrivit under Schengenavtalet.

Jonas Gunnarsson (S), som talade för SOC-gruppen i debatten, underströk att rörelsefrihet är en förutsättning för att kunna åtnjuta andra rättigheter och att det är en viktig förutsättning för medborgarnas fria utveckling.

2.5.7 Den parlamentariska församlingens uppföljning av ministerkommitténs arbete

Rekommendation 1999, resolution 1880

I syfte att stärka samarbetet åtar sig församlingen att införa arbetsmetoder som främjar en reell och kontinuerlig dialog med ministerkommittén.

I rekommendationen uppmanas ministerkommittén att etablera formella former för samråd med församlingen gällande förslag till rättsliga instrument, prövning av församlingens rekommendationer och att följa upp dessa med snabba och substantiella svar.

Björn von Sydow (S), som talade för SOC-gruppen, menade att generalsekreteraren med sin politiska bakgrund borde kunna ta en mer aktiv roll för att underlätta samarbetet mellan församlingen och ministerkommittén. Församlingen har en konsultativ och pådrivande roll medan ministerkommittén består av tjänstemän som kan ha vissa svårigheter att hantera en rapport som inte är konkret, och han menade att båda sidor måste visa förståelse.

2.6 Kultur, vetenskap, utbildning och medier

2.6.1 Rätten till utbildningsvalfrihet i Europa

Resolution 1904

Europas regeringar uppmanas att säkerställa lönsamheten och kvaliteten hos kommunala skolor och samtidigt respektera rätten att etablera och driva privata skolor, förutsatt att de uppfyller vissa normer.

Medlemsstaterna bör respektera föräldrars rätt – som preciseras i protokollet till den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter – att låta sina barn undervisas ”i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse”, i den mån detta är förenligt med Europarådets grundläggande värderingar.

Privata skolor som ingår i det nationella utbildningssystemet bör inte uppmuntra segregering, utan ska stimulera till kritiskt tänkande och kulturell öppenhet.

I debatten underströk Tina Acketoft (FP) att rätten att välja utbildning är en valfrihet för barnen, inte för deras föräldrar.

2.6.2 Konsolidering och internationell öppenhet i Europeiska området för högre utbildning (EHEA)

Resolution 1906, rekommendation 2005

Enligt den antagna texten bör stater fortsätta att stödja utvecklingen av Europeiska området för högre utbildning (EHEA), se till att Bolognaprocessen genomförs och främja rörlighet och utbyte av studenter, lärare, forskare och universitetsledare. Medlemsstaterna ombads att genomföra en rad åtgärder för att stärka EHEA i sitt arbete.

2.6.3 Högre utbildningsinstitutioners styrelsesätt inom Europeiska området för högre utbildning (EHEA)

Resolution 1907

Högskolornas autonomi, den akademiska friheten och forskningens frihet är grundläggande principer för högre utbildning samt för demokratiska och pluralistiska samhällen. För att säkerställa detta krävs att högskolorna själva

kan fastställa sina kursplaner och examina, anta studenter, besluta om forskning, organisera administrationen etc.

2.6.4 Skyddet för yttrande- och informationsfrihet på internet och i online-medier

Rekommendation 1998, resolution 1877

Församlingen uppmanar i resolutionen medlemsstaterna att säkerställa yttrande- och informationsfriheten hos både offentliga och privata aktörer. Medlemsstaterna bör uppmuntra förmedlare av it-baserade medier att inrätta självreglerande uppförandekoder av respekt för sina användares rätt till dessa grundläggande friheter. Lagstiftning som följer på ACTA⁴ måste respektera den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och även konventionen om internetrelaterad brottslighet⁵ och konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter⁶.

2.6.5 God samhällsstyrning och etik inom idrotten

Resolution 1875

Fotbollens styrande organ Fifa borde genomföra en internutredning om, och i vilken utsträckning, organisationens valde president, i sin kandidatur för återval, har utnyttjat sin institutionella position, anser församlingen.

I resolutionen uppmanar församlingen Fifa att publicera rättsliga och andra handlingar gällande en mutskandal 2001 där Fifatjänstemän ska ha mottagit mutor i utbyte mot tv-rättigheter.

I samma resolution föreslår församlingen också omfattande riktlinjer för god samhällsstyrning och etik inom idrotten.

Carina Ohlsson (S) underströk i debatten särskilt vikten av att skydda unga sportsutövare och säkra att deras ledare är välutbildade och inkluderande.

2.6.6 Behovet av att bekämpa uppgjorda matcher

Rekommendation 1997, resolution 1876

Om uppgjorda matcher ska kunna bekämpas framgångsrikt måste stater, idrottsorganisationer – i synnerhet Internationella olympiska kommittén – och vadslagningsföretag samordna sina insatser mer effektivt. Enligt församlingen måste en rad åtgärder genomföras: öka medvetenheten hos unga idrottare, förbjuda vadslagning på vissa tävlingar, harmonisera lagar och inrätta avskräckande påföljder och öka samarbetet mellan de rättsliga myndigheterna och polisen.

⁴ Anti-Counterfeiting Trade Agreement.

⁵ Sverige har skrivit under men inte ratificerat.

⁶ Sverige har skrivit under och ratificerat.

Resolutionen uppmanar vadslagningsföretagen att samarbeta med myndigheter och organ bl.a. genom att systematiskt rapportera eventuella misstankar.

2.6.7 Uppförandekod för ledamöter i den parlamentariska församlingen: god praxis eller en central plikt?

Resolution 1903

Församlingen införde en uppförandekod för sina medlemmar vad gäller intressekonflikter, erbjudanden om gåvor och erbjudanden samt utnyttjande av befogenheter för att främja och skydda egna intressen.

Dessa nya etiska regler, som kompletterar befintliga bestämmelser, syftar till att främja principerna om öppenhet, ansvarsskyldighet och integritet. Principerna är nödvändiga för att upprätthålla allmänhetens förtroende för den parlamentariska församlingen och dess förtroendevalda.

2.7 Migrations- och flyktingfrågor

2.7.1 Europas svar på den humanitära krisen i Syrien⁷

Resolution 1902

Europarådets parlamentariska församling fördömde de systematiska och grova kränkningar av mänskliga rättigheter som sker i Syrien och uppmanade Europa att visa större solidaritet med de syrier som är offer för konflikten och de skyddande grannstaterna. Ett tack riktades till Turkiet, liksom Jordanien, Libanon och Irak, för deras insatser för att ta emot flyktingar.

Församlingen menade att det internationella samfundet har varit relativt tyst och passivt hittills, och efterlyste bl.a. förenklade asylansökningar för flyktingar från Syrien.

Konflikten beskrivs som ”ett fullfjädrat inbördeskrig” och parlamentarierna uppmanar till en luftsäkerhetszon som ska upprätthållas av FN:s säkerhetsråd, humanitära korridorer och – så snabbt som möjligt – vapenvila, vilket är en nödvändig förutsättning för en politisk lösning.

I debatten framhöll Carina Hägg (S) bl.a. att Turkiet måste erkänna de syriska flyktingarna som flyktingar och lyfta den geografiska restriktionen som landet har i tillämpandet av FN:s flyktingkonvention.

Hägg ställde även en fråga till Albanien utrikesminister, nuvarande ordförande i ministerrådet, om insynen i flyktinglägren i Turkiet.

⁷ Resolution enligt brådskande förfarande.

2.7.2 Romainvandrare i Europa

Rekommendation 2003

Församlingen är oroad över den kritiska situationen för romainvandrare i Europa och uppmanar medlemsstaterna att sätta stopp för kollektiva utvisningar av romer, att ompröva beslut om påtvingat återvändande av romer till Kosovo, och att vidta nödvändiga åtgärder för att naturalisera statslösa romer. Församlingen uppmanar också relevanta organ inom Europarådet att överväga olika sätt att ta itu med problemet med negativa stereotyper och stigmatisering av romerna i medier och politiska tal.

Tina Acketoft (FP) ställde den retoriska frågan varför romer inte tycks vilja vara en del av det övriga samhället och svarade själv på densamma att det är tvärtom – samhället tycks inte vilja inkludera romer. Hon uppmanade sina kolleger att stå upp för och försvara mänskliga rättigheter – även för romer.

Carina Hägg (S) informerade om att Centre for Roma Initiatives (CRI), en organisation som arbetar för kvinnliga romers rättigheter i Montenegro, vunnit årets Anna Lindh-pris. Hägg underströk vikten av att det finns krafter att stå emot den omfattande antiziganismen och personer som har mod att lyfta känsliga frågor, såsom förtrycket av kvinnliga romer inom deras egen gemenskap.

2.7.3 Liv som gått förlorade i Medelhavet: Vem är ansvarig?

Resolution 1872

Underlåtenhet att reagera på nödanrop och ett ”ansvarsvakuum” för sjöräddningen är två av en hel rad misslyckanden som lett till döden för 63 flyktingar som med båt försökte undkomma konflikten i Libyen. Församlingen konstaterar vidare att Nato, nationellt flaggade örlogsfartyg i området, de libyska myndigheterna och hänsynslösa smugglare är några av dem som delar på ansvaret. I synnerhet Nato ”underlät att reagera på nödanrop” i ett militärt område under dess kontroll.

Församlingen drar slutsatsen att ”många möjligheter att rädda livet på de ombordvarande gick förlorade” och kräver att Nato genomför en utredning om händelsen som ger heltäckande svar på kvarstående frågor.

2.7.4 Skildringen av invandrare och flyktingar under valkampanjer

Resolution 1889

En verklig strategi behövs för att bekämpa främlingsfientlighet, särskilt under valkampanjer, säger församlingen i den antagna resolutionen. Parlamentarikerna uppmanar de politiska ledarna att ta sitt ansvar i den migrationspolitiska debatten och i bekämpandet av främlingsfientlig retorik och ideologi. Vidare borde valkommittéernas roll stärkas i form av sanktionsmöjligheter mot poli-

tiska ledare om dessa agerar oetiskt före eller under val. Lokala och regionala myndigheter bör samarbeta närmare med invandrargrupper i syfte att förbättra den ömsesidiga förståelsen.

2.7.5 Demografiska trender i Europa: vända utmaningar till möjligheter

Resolution 1864

Den parlamentariska församlingen konstaterar att Europas befolkning minskar i andel jämfört med den globala folkmängden. I dag utgör Europas befolkning 12 procent av världens befolkning, men 2050 förväntas siffran ha sjunkit till 9 procent, samtidigt som över en tredjedel av européerna kommer att vara över 60 år. I resolutionen uppmanas alla medlemsländer att integrera invandrare i samhället, förbättra utbildningsinsatserna och motverka åldersdiskriminering.

2.8 Sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling

2.8.1 Främjandet av en lämplig politik för skatteparadis

Resolution 1881

Församlingen kräver i resolutionen en rad åtgärder för att sätta stopp för den massiva skatteflykten, skattefusket och de bedrägerier som orsakats av skatte- och banksekretessen, skatteparadis och finansiella offshorecentrum. Tack vare ett ökande tryck från allmänheten har det internationella samfundet intensifierat samarbetet i riktning mot mer rättvisa vad gäller skatter, på global, europeisk och nationell nivå. Situationen är dock långt ifrån tillfredsställande. Ytterligare åtgärder krävs för att täppa till rättsliga luckor och kryphål, säger församlingen. Bland annat uppmanas åtgärder för att stärka tillsynen av det finansiella systemet offshore, harmonisering av de nationella skattesystemen, stärkande av företagens sociala ansvar och etik, skatteansvarighet och finansiell transparens.

2.8.2 Anständiga pensioner för alla

Rekommendation 2000, resolution 1882

För att säkerställa anständiga pensioner för alla och möta den dubbla utmaningen med dels en åldrande befolkning, dels den nuvarande ekonomiska krisen, uppmanar församlingen medlemsstaterna att skapa pensionssystem som tar stöd av flera olika finansieringsformer. Särskilt stöd måste ges till utsatta grupper i samhället med små möjligheter att planera sin pension. Detta gäller i synnerhet kvinnor som nödgas avbryta sin yrkesverksamhet på grund av vårdbehövande personer (barn eller föräldrar), personer med funktionsnedsättning och invandrare.

Man uppmanar också de länder som ännu inte ratificerat den reviderade europeiska sociala stadgan⁸ att göra så.

2.8.3 Den unga generationen offrad: sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser av den finansiella krisen

Rekommendation 2002, resolution 1885

Församlingen menar att den fortsatta ekonomiska instabiliteten i Europa har utsatt ungdomar för påfrestningar utan tidigare motstycke. Arbetslöshet, undersysselsättning, socioekonomiska orättvisor, fattigdom och exkludering påverkar den unga generationen mer än andra ålderskategorier. Som ett resultat, riskerar Europa inte bara att producera en ”förlorad generation” av desillusionerade unga människor, utan också undergräva den politiska stabiliteten och den sociala sammanhållningen.

Församlingen föreslår en rad åtgärder för att säkerställa bättre integrering av ungdomar i samhället genom aktivt medborgarskap, social dialog, förbättrade möjligheter till olika slags rättigheter och full sysselsättning.

2.8.4 Åtstrammingsåtgärder – en fara för demokratin och de sociala rättigheterna

Resolution 1884

I resolutionen uttrycker församlingen oro för konsekvenserna av åtstrammingsåtgärderna för demokratin och de sociala rättigheterna. Man anser att budgetnedskärningarna riskerar att ytterligare fördjupa krisen. Det påpekas också att genomförandet av åtstramningarna ofta är kopplade till vissa institutioner ”vars karaktär väcker frågor om demokratisk legitimitet”, såsom Internationella investeringsbanken och Europeiska centralbanken.

Församlingen kräver en djupgående omorientering av de nuvarande åtstrammingsprogrammen för att sätta stopp för det ”nästan allenarådande fokuset på utgiftsminskningar inom de sociala områdena, såsom pensioner, hälsovård och familjeförmåner”.

2.8.5 Effekterna av den ekonomiska krisen på de lokala och regionala myndigheterna i Europa

Resolution 1886

Församlingen uttrycker i resolutionen oro över de sociala följder som kan orsakas av nedskärningarna för lokala och regionala myndigheter. Församlingen menar också att lokala myndigheter själva kan vidta åtgärder för att minska de negativa effekterna av nedskärningarna genom att omfördela budgeten så att de grundläggande sociala rättigheterna även i fortsättningen är skyddade.

⁸ Sverige skrev under 1996 och ratificerade 1998.

Inför antagandet av de tre ovanstående resolutionerna hölls en gemensam debatt.

Kerstin Lundgren (C), som talade för ALDE-gruppen, meddelade att gruppen beslutat att rösta emot resolutionen om åtstrammingsåtgärder då den behandlar politisk-ekonomisk teori och inte de kärnfrågor som Europarådet ska hantera.

Carina Ohlsson (S) underströk att klyftan mellan rika och fattiga ökar i Sverige liksom i övriga OECD-länder och att särskilt kvinnor, och då framför allt ensamstående mödrar, blir lidande av de ekonomiska neddragningarna.

Jonas Gunnarsson (S) ifrågasatte tendensen att sätta likhetstecken mellan ungdomen och framtiden samtidigt som ungdomar exkluderas från den politiska dialogen och arbetsmarknaden. För att komma till rätta med problemet måste ungdomarna ges en röst och behandlas som en värdefull resurs.

2.8.6 Återställa social rättvisa genom en skatt på finansiella transaktioner

Resolution 1905

Församlingen gav sitt stöd till en europeisk skatt på finansiella transaktioner och betonar att den ska omfatta så många länder som möjligt – som ett första steg mot en global skatt. Församlingen menar också att EU bör överväga att använda ”en betydande andel” av intäkterna från denna skatt till att reparera de skador som orsakats av den finansiella och ekonomiska krisen.

2.9 Jämställdhet och icke-diskriminering

2.9.1 Politiska partier och kvinnors politiska representation

Resolution 1898

Församlingen rekommenderar en god praxis för att öka kvinnors representation i nationella parlament. Även om det är allmänt erkänt att en låg andel kvinnor i ett parlament påverkar dess representativitet, har det visat sig vara en svår utmaning att genomföra åtgärder för att rätta till denna obalans. Politiska partier är nyckelaktörer i pluralistiska demokratier och de har en avgörande roll att spela för att öka kvinnors politiska representation.

2.9.2 Flerfaldig diskriminering mot muslimska kvinnor i Europa: för lika möjligheter

Resolution 1887

Många muslimska kvinnor vill vara med och skapa förändring och stärka sina möjligheter att bli mer självständiga, och församlingen bör uppmuntra dem i deras strävan efter jämställdhet. Församlingen menar att utöver att stifta robusta lagar mot diskriminering, och lagar som specifikt täcker ”flerfaldig

diskriminering”, bör regeringarna främja muslimska kvinnogrupper och nätverk, se till att alla flickor har tillgång till alla utbildningsnivåer och uppmuntra mångfald i medier och i det offentliga livet.

2.9.3 Jämställdhet mellan kvinnor och män: en förutsättning för arabiska vårens framgång

Rekommendation 1996, resolution 1873

I resolutionen uppmanas länderna i södra Medelhavsområdet att i sin demokratiseringsprocess arbeta för att förbättra kvinnornas ställning och eliminera alla former av diskriminering mot dem, och att främja kvinnors representation i valda offentliga organ.

Församlingen uppmanar också länderna i regionen att undersöka förutsättningarna för parlamentarisk dialog som erbjuds av statusen ”partner för demokrati”⁹.

Slutligen välkomnar församlingen de initiativ som tagits av Europarådets generalsekreterare och ett antal av Europarådets organ för att skapa en närmare dialog med länderna i regionen, särskilt Marocko och Tunisien.

2.9.4 Stärka kvinnors rättigheter globalt

Resolution 1860

Den parlamentariska församlingen konstaterar att trots många olika initiativ och försök att stärka kvinnors rätt och öka jämställdheten i världen har framgångarna varit små. Millenniemålen som behandlar kvinnors rättigheter och mödrahälsovård kommer med stor sannolikhet inte att vara infriade till 2015. Diskriminering av kvinnor är vanligt förekommande, och endast två tredjedelar av världens kvinnor är läs- och skrivkunniga. I resolutionen uppmanas Europarådets generalsekreterare att utveckla och formalisera samarbetet med FN Kvinnor (UN Women). Sverige har skrivit under Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i hemmet (CETS 210) men har ännu inte ratificerat.

2.9.5 Främja Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i hemmet

Resolution 1861

Våld mot kvinnor är ett allvarligt brott mot de mänskliga rättigheterna. Europarådets konvention om förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i hemmet (CETS 210) antogs i maj 2011 då flera länder, däribland

⁹ Statusen partner för demokrati grundades 2010 av PACE för att stärka det institutionella samarbetet med parlamenten i tredje land i angränsande regioner som önskar att dra nytta av församlingens erfarenhet inom området demokratiska reformer, och att delta i den politiska debatten om gemensamma utmaningar som överskrider de europeiska gränserna.

Sverige, skrev under. Det är dock endast Turkiet som har ratificerat konventionen vilken inte har trätt i kraft då det krävs att minst tio länder ratificerar. I resolutionen uppmanas medlemsländerna att anta konventionen och avstå från att reservera sig mot vissa paragrafer.

2.10 Europarådets kampanjer

2.10.1 Bekämpning av familjerelaterat våld

Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i hemmet (CETS 210, även kallad Istanbulkonventionen) antogs den 7 april 2011. Konventionen öppnades för signering vid ministermötet i Istanbul, Turkiet, den 11 maj då bl.a. utrikesminister Carl Bildt skrev under. Frågan om vilka lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder som krävs för att Sverige ska kunna tillträda konventionen har utretts inom Regeringskansliet och är under beredning.

Carina Hägg (S) är riksdagens kontaktperson i nätverket Mot våld mot kvinnor. Under året har nätverket under sessionerna arrangerat två ”hearings”: Våldtäkter inom äktenskapet och Kvinnor fria från våld samt ett möte där frågan om s.k. hedersmord behandlades.

2.10.2 Kampanj för att stoppa sexuellt våld mot barn

Europarådets kampanj för att stoppa sexuellt våld mot barn inleddes i november 2010. Kampanjen pågår under tre år, och huvudmålen med kampanjen är dels att få Europarådets 47 medlemsländer att ansluta sig till konventionen om att skydda barn mot sexuellt utnyttjande och sexuell misshandel (CETS 201, också kallad Lanzarotekonventionen), dels att sprida kunskap om sexuellt våld mot barn. Namnet på kampanjen är One in five, vilket syftar på att ett av fem barn i Europa antas någon gång ha utsatts för sexuellt våld.

För närvarande har 15 av Europarådets medlemsländer ratificerat konventionen och 28 har undertecknat den. Sverige har undertecknat konventionen men inte ratificerat den, vilket dock förordas i SOU 2010/71. Sexualbrottsutredningens betänkande har remitterats, och förslaget bereds nu inom Regeringskansliet.

Carina Ohlsson (S) är riksdagens kontaktperson i denna kampanj.

2.11 Priser och utmärkelser

2.11.1 Europapriset

Sedan 1955 har församlingen delat ut ett årligt pris till den europeiska stad, kommun eller region som på ett föredömligt sätt arbetat för att stärka Europasamarbetet. Priskommittén utgörs av kommittén för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling, underutskott i församlingens miljö- och jordbruksutskott. Europapriset 2012 delades mellan städerna Corciano i Italien och Sighisoara,

Rumänien. Priskommittén ville med sitt val visa att också små samhällen med ett aktivt Europasamarbete har möjlighet att få utmärkelsen.

2.11.2 Pris för mänskliga rättigheter

År 2009 delade den parlamentariska församlingen för första gången ut ett pris för främjandet av mänskliga rättigheter som instiftats i april 2007 (res. 1547). Priset utmärker en representant för det civila samhället eller en frivilligorganisation för betydande insatser för att främja de mänskliga rättigheterna i Europa. Både enskilda personer och organisationer kan nomineras. Prissumman är på 10 000 euro. MR-priset har också delats ut 2011, men under 2012 har inget pris delats ut.

BILAGA 1

Den svenska delegationen 2012

Den svenska delegationen består av sex ordinarie ledamöter och sex suppleanter. Samtliga tolv ledamöter deltar aktivt i församlingen och dess organ. Sverige har dock endast sex röster vid voteringar i plenum.

Ordinarie ledamöter

1. Marietta de Pourbaix-Lundin (M), delegationens ordförande
2. Björn von Sydow (S), delegationens vice ordförande
3. Mats Johansson (M)
4. Carina Ohlsson (S)
5. Mikael Cederbratt (M)
6. Carina Hägg (S)

Suppleanter

1. Tina Acketoft (FP)
2. Lennart Axelsson (S)
3. Kerstin Lundgren (C)
4. Jonas Gunnarsson (S)
5. Mikael Oscarsson (KD)
6. Morgan Johansson (S) t.o.m. den 22 mars 2012
Kent Härstedt (S) fr.o.m. den 23 mars 2012

Svenska rapportörskap

Marietta de Pourbaix-Lundin:

Utvecklingen i Ukraina	delrapport under 2012, fortskridet	
Motverka nynazistiska och främlingsfientliga manifestationer		pågående
<i>Björn von Sydow:</i>		
Situationen i Kosovo		pågående
<i>Mats Johansson:</i>		
Mediefrihetens tillstånd i Europa		pågående
<i>Mikael Cederbratt:</i>		
Frontex och Europas gränssäkerhets inverknings på mänskliga rättigheter		pågående
<i>Tina Acketoft:</i>		
Humanitära konsekvenser av kriget mellan Georgien och Ryssland – den humanitära situationen i de krigsdrabbade områdena s.k. hedersbrott i Nordkaukasien		pågående

Kerstin Lundgren: Allvarliga bakslag för rättssäkerheten och
mänskliga pågående
rättigheter i Ungern
Samförståndsavtalet mellan Europarådet och pågående
Europeiska unionen – utvärdering 5 år efter

Representation i församlingens utskott och underutskott (utskottsersättare inom parentes):

Ständiga utskottet (består av delegationsordförande och utskottsordförande):
de Pourbaix-Lundin, Acketoft

Politiska utskottet: de Pourbaix-Lundin, von Sydow (Ohlsson, Lundgren – vice ordförande)

Underutskottet för Mellanöstern: Lundgren

Underutskottet för externa relationer: de Pourbaix-Lundin (von Sydow)

Underutskottet för förebyggande av konflikter genom dialog och försoning:
Lundgren

Utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter:

de Pourbaix-Lundin, Hägg (Mats Johansson, Gunnarsson)

Underutskottet för mänskliga rättigheter: Gunnarsson

Underutskottet för brottslighet och bekämpning av terrorism: de Pourbaix-Lundin – ordförande

Underutskottet för rättsstatens principer: de Pourbaix-Lundin

Utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling: Oscarsson, Ohlsson
(de Pourbaix-Lundin, Axelsson)

Underutskottet för sociala och ekonomiska rättigheter: Ohlsson – ordförande
(Oscarsson)

Underutskottet för miljö och energi: Oscarsson (Ohlsson)

Underutskottet för folkhälsa: Axelsson (de Pourbaix-Lundin)

Underutskottet för Europapriset: Ohlsson

Utskottet för migration, flyktingar och fördrivna personer: Cederbratt, Axelsson
(Acketoft, Ohlsson)

Underutskottet för frihetsberövade: Cederbratt – ordförande (Acketoft)

Underutskottet för integration: Axelsson (Ohlsson)

Underutskottet för samarbete med icke-europeiska länder och ursprungs- och transitländer: Cederbratt

Utskottet för kultur, vetenskap, utbildning och medier: Mats Johansson,
Morgan Johansson (t.o.m. den 22 mars 2012), Härstedt (fr.o.m. den 23 mars
2012) (Acketoft, Gunnarsson)

Underutskottet för kulturell mångfald och kulturarv: utan svensk representant

Underutskottet för medier och informationssamhället: Mats Johanson
(Härstedt)

Underutskottet för utbildning, ungdomar och sport: Härstedt

Utskottet för jämställdhet och icke-diskriminering: Acketoft – ordförande,
Gunnarsson (de Pourbaix-Lundin, Hägg)

Underutskottet för minoriteters rättigheter: de Pourbaix-Lundin, i egenskap av ordförande: Tina Acketoft

Underutskottet för jämställdhet mellan könen: Hägg (Gunnarsson), i egenskap av ordförande: Tina Acketoft

Underutskottet för rasism och främlingsfientlighet : Gunnarsson, i egenskap av ordförande: Tina Acketoft

Utskottet för granskning av medlemsländernas uppfyllande av sina åtaganden ("granskningsutskottet"; medlemmarna utses av partigrupperna): de Pourbaix-Lundin, von Sydow, Lundgren

Partigrupper

Det europeiska folkpartiet (Group of the European People's Party, EPP/CD): de Pourbaix-Lundin, Mats Johansson, Cederbratt och Oscarsson

Den socialistiska gruppen (Socialist Group, SOC): von Sydow, Ohlsson, Morgan Johansson (t.o.m. den 22 mars), Härstedt (fr.o.m. den 23 mars), Hägg, Axelsson, Gunnarsson

Alliansen för Europas liberaler och demokrater (ALDE): Lundgren, Acketoft

Den europeiska demokratiska gruppen (EDG)

Den förenade europeiska vänstern (Group of the Unified European Left, UEL)

BILAGA 2

Förteckning över församlingens beslut 2012

Rekommendationer

En rekommendation är ett förslag som församlingen lägger fram för ministerkommittén. Genomförandet ingår inte i församlingens utan regeringens kompetens.

- 1990 Allas rätt att delta i det kulturella livet
- 1991 Säkerställa auktoriteten och effektiviteten av Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
- 1992 Situationen i Vitryssland
- 1993 Skydda de mänskliga rättigheterna genom att respektera patienters önskemål
- 1994 Ett tilläggsprotokoll till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna för nationella minoriteter
- 1995 Den internationella konventionen om skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden
- 1996 Jämställdhet mellan kvinnor och män: en förutsättning för arabiska vårens framgång
- 1997 Behovet av att bekämpa uppgjorda matcher
- 1998 Skyddet för yttrande- och informationsfrihet på internet och i online-medier
- 1999 Den parlamentariska församlingens uppföljning av ministerkommitténs arbete
- 2000 Anständiga pensioner för alla
- 2001 Skydd av och tillgång till det audiovisuella kulturarvet
- 2002 Den unga generationen offrad: sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser av den finansiella krisen
- 2003 Romainvandrare i Europa
- 2004 Mänskliga rättigheter och utrikespolitik
- 2005 Konsolidering och internationell öppenhet i Europeiska området för högre utbildning (EHEA)

Resolutioner

En resolution avser dels ett beslut av församlingen i en fråga som församlingen är behörig att genomföra, dels en ståndpunkt som församlingen företräder och ensam är ansvarig för.

- 1855 De demokratiska institutionerna i Bosnien och Hercegovina
- 1856 Säkerställa att Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna har auktoritet och är effektiv
- 1857 Situationen i Vitryssland
- 1858 Serbiens uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden
- 1859 Skydda de mänskliga rättigheterna genom att respektera patienters önskemål
- 1860 Stärka kvinnors rättigheter globalt
- 1861 Främja Europarådets konvention om förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i hemmet
- 1862 De demokratiska institutionerna i Ukraina
- 1863 Påtvingade befolkningsflyttningar – ett brott mot de mänskliga rättigheterna
- 1864 Demografiska trender i Europa: att vända utmaningar till möjligheter
- 1865 Europarådet och Europeiska unionens östliga partnerskap
- 1866 Ett tilläggsprotokoll till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna för nationella minoriteter
- 1867 Situationen för grekiska medborgare med turkisk härkomst på Rhodos och Kos
- 1868 Den internationella konventionen om skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden
- 1869 Miljöpåverkan av sjunkna skeppsvrak
- 1870 Behovet av oberoende och trovärdiga expertbedömningar
- 1871 Självutvärderingar av Europas nationella parlament: processuella riktlinjer för att förbättra kvaliteten i parlamentariskt arbete
- 1872 Liv som gått förlorade i Medelhavet: Vem är ansvarig?
- 1873 Jämställdhet mellan kvinnor och män: en förutsättning för arabiska vårens framgång
- 1874 Främjandet av ett aktivt medborgarskap i Europa
- 1875 God samhällsstyrning och etik inom idrott
- 1876 Behovet av att bekämpa uppgjorda matcher
- 1877 Skyddet för yttrande- och informationsfrihet på internet och i online-medier

- 1878 Situationen i Syrien
- 1879 Situationen för internflyktingar och återvändande i Nordkaskasien
- 1880 Den parlamentariska församlingens uppföljning av ministerkommitténs arbete
- 1881 Främjandet av en lämplig politik för skatteparadis
- 1882 Anständiga pensioner för alla
- 1883 Judiska begravningsplatser
- 1884 Åtstrammingsåtgärder – en fara för demokratin och de sociala rättigheterna
- 1885 Den unga generationen offrad: sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser av den finansiella krisen
- 1886 Effekterna av den ekonomiska krisen på de lokala och regionala myndigheterna i Europa
- 1887 Flerfaldig diskriminering mot muslimska kvinnor i Europa: för lika möjligheter
- 1888 Demokratins kris och statens roll i dagens Europa
- 1889 Skildringen av invandrare och flyktingar under valkampanjer
- 1890 Montenegros uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden
- 1891 Situationen för människorättsförsvarare i Europarådets medlemsstater
- 1892 De svåra problemen i övergången till demokrati i Egypten
- 1893 Politisk omställning i Tunisien
- 1894 Oacceptabelt att inskränka rörelsefriheten som straff för politiska ställningstaganden
- 1895 Framåtskridandet av församlingens övervakningsförfarande (juni 2010– maj 2011)
- 1896 Den ryska federationens uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden
- 1897 För mer demokratiska val
- 1898 Politiska partier och kvinnors politiska representation
- 1899 Verksamheten vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) 2011–2012
- 1900 Definitionen av politisk fånge
- 1901 Mänskliga rättigheter och utrikespolitik
- 1902 Europas svar på den humanitära krisen i Syrien
- 1903 Uppförandekod för ledamöter i den parlamentariska församlingen: god praxis eller en central plikt?
- 1904 Rätten till utbildningsvalfrihet i Europa

- 1905 Återställa social rättvisa genom en skatt på finansiella transaktioner
- 1906 Konsolidering och internationell öppenhet i Europeiska området för högre utbildning (EHEA)
- 1907 Högre utbildningsinstitutioners styrelsesätt inom Europeiska området för högre utbildning (EHEA)
- 1908 Mänskliga rättigheter och familjedomstolar
- 1909 Internationell adoption: säkerställa att barnets främsta intressen försvaras
- 1910 Icke-statliga organisationers roll i kampen mot intolerans, rasism och främlingsfientlighet
- 1911 Ordföranden i de politiska gruppernas ställning i utskotten (artikel 18.5 i församlingens arbetsordning)

Yttranden

282 Utkast till fjärde tilläggsprotokollet till den europeiska utlämningskonventionen

BILAGA 3

Europarådets parlamentariska församlings gästtalare 2012

Gäster från regeringar och parlament

Storbritanniens Europaminister – David Lidington	24/1 2012 3/4 2012
Georgiens utrikesminister – Grigol Vashadze	25/1 2012
Finlands president – Tarja Halonen	25/1 2012
Storbritanniens premiärminister – David Cameron	25/1 2012
Marockos samarbets- och utrikesminister – Saad dine El Otmani	24/4 2012
Marockos minister för solidaritet, familj, kvinnoor och social utveckling – Bassima Hakkaoui	24/4 2012 24/4 2012
Bosnien och Hercegovinas utrikesminister – Zlatko Lagumdžija	25/4 2012
Albaniens premiärminister – Sali Berisha	25/6 2012
Islands finansminister – Steingrímur Sigfússon	26/6 2012
Albaniens vice premiärminister och utrikesminister – Edmond Haxhinasto	26/6 2012
Kroatiens premiärminister – Zoran Milanović	27/6 2012
Tunisiens konstituerande församlings talman – Mustapha Ben Jaafar	28/6 2012
Albaniens utrikesminister och ordförande i ministerrådet – Edmond Panariti	2/10 2012
Moldaviens president – Nicolae Timofti	3/10 2012
Albaniens president – Bujar Nishani	4/10 2012

Företrädare för internationella organisationer

Unescos generaldirektör – Irina Bokova	24/1 2012
UN Womens chef – Michelle Bachelet	26/1 2012
Europeiska forumet för romer och resandes ordförande – Rudko Kawczynski	28/6 2012
OECD:s generalsekreterare – Angel Gurría	3/10 2012